TOPAÇ

EKİM 2018 - YIL:2 - SAYI :7

Afrika'da Yaşayan Hayvanlar

Sarıkeçili Yörükleri

Kediyle Seyahat

Jetlag Nedir?

Aziz Sancar

İÇİNDEKİLER

Atatürk ve Atı Sakarya 4

Jetlag Nedir? 10

Afrika'da Yaşayan Hayvanlar 6

14 Aziz Sancar

Göçmen Hayvanlar 8

İnsan İnsandır 12

Sarıkeçili Yörükleri 14

11 Ornitorenk

Kediyle Seyahat 22

Kendimiz Yapalım 24

Pandalar 28

Satın Alma, Sahiplen 29

Belediye Veteriner Hekimleri 30

Hangi Kedi Yaşındasın? 32

Florence Nightingale 34

Topaç Çocuk Dergisi
Yıl:2 Sayı:7
İmtiyaz Sahibi:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI
Dr. Osman GÜRÜN
Yazı İşleri Müdürü:
Taner YİĞİT
Genel Koordinatör
Pelin TAMER
Yayına Hazırlayan:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Grafik Tasarım
Pelin TAMER
Nevin ŞASI

Hazırlayanlar:
Ayçim EYÜBOĞLU
Ayhan İÇÖZ
Aysun TURUPCU DOĞAN
Deniz ÇAĞLAV
Devrim ADA
Merve ŞAYAK
Mustafa SAHRANÇ
Nezihe ÖZKAYA ŞAHİN
Pelin TAMER
Zeliha BALIK

Yönetim Yeri:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Müştakbey Mah. Belediye Sk. No:9
Menteşe / MUĞLA
Tel: 444 48 01
Mail: İnfo@mugla.bel.tr
Basım Yeri:
PRİNTER OFSET
865 Sk. No:23 Kemeraltı / İZMİR
T: 0 232 489 88 03 - 425 06 36 - 445 23 35

Basım Tarihi:
Ekim 2018

Sevgili Çocuklar;

Hepinizin hayatında çok sevdiği, kendine yakın hissettiği bir hayvan vardır. Sevimlilikleri ve yaramazlıkları ile kediler, köpekler, farklı renkleri ile balıklar, kuşlar ve diğer hayvanlar hayatımızın bir parçasıdır. Onlar da en miniğinden en büyüğüne kadar sevgiye ve ilgiye muhtaçtır. Evlerinde hayvan besleyenleriniz bilecektir. Onların da belirli bir yemek saati, aşı günleri vardır ve en önemlisi de onlar sizin sevginize ihtiyaç duyarlar. Sadece evde beslediğimiz hayvanlarımızın değil, doğadaki her canlının sevgiye ve ilgiye ihtiyacı vardır. Sıcak yaz günlerinde bir kap suya, soğuk kış günlerinde de sıcak bir barınağa ve yuvaya ihtiyaç duyarlar. Sevginizi onlardan esirgemeyin.

TOPAÇ dergimizin bu sayısında sizlere farklı konular içinde hayvanlar alemini anlatmaya çalıştık. Afrika'nın steplerinde koşan aslanlardan, denizlerin yakışıklı ve akıllı balıkları yunuslarına, mevsimlerin değişmesi ile seyahate çıkan göçmen hayvanlara daha yakından bakacağız. Sizleri tarih sayfalarında yolculuğa çıkararak bizlerin bugün özgür ve bağımsız bir ülkede yaşamımızı sağlayan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü savaş meydanlarında sırtında taşıyan atı Sakarya ile tanıştıracağız. Hiç düşündünüz mü Atatürk neden atına Sakarya ismini versin?

Sizler için her sayısında farklı bir konuyu ele alan, sizleri daha fazla okumaya, araştırmaya, bilgilendirmeye sevk eden TOPAÇ dergimizin bu sayısını da bir solukta okuyacağınıza ve yeni bilgiler öğreneceğinize inanıyor, hepinizi gözlerinizden öpüyorum.

DR.OSMAN GÜRÜN
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

Atatürk ve Atı Sakarya

Öğlen güneşinin altında durmaksızın 2 saattir at sürmüşlerdi. Altlarında sapsarı bir halı gibi uzanan bozkırın sıcağı ve içinden bir türlü çıkamadıkları toz bulutu yüzünden hepsi de günlerdir yıkanmamış gibiydi. Zamana karşı yarıştıkları için onları kaybolmadan doğruca İnlerkatrancı'ya götürecek olan rehber en önde, arkasında atlarının üzerinde hayal kahramanları gibi süzülen bir grup süvari. Ama o grubun içinde öyle birisi vardı ki herkesin gözü onun üzerinde. Gözünü kırptığı, kaşını eğdiği anda grup bir anda karışıyor, koşuşturmalar başlıyordu. O Mustafa Kemal Paşa'ydı, herkesin gözbebeğiydi, bir milletin umuduydu.Ilıca'ya geldiklerinde Paşa Balıklıpınar'ı gördü. Keyifli bir günündeydi. Sanki bir ölüm kalım savaşına değil de düğüne gider gibiydi. Küçük göletin içinde balıkların da neşeyle dans ettiğini görünce keyfi iyice yerine geldi; "Bak çocuk, onlar da hürriyetlerinden emin"

Yanındaki komutanların yüzüne de bir gülümseme geldi. Onun bu gergin ortamdaki rahatlığı ve güveni bir anda hepsine yayıldı. Paşa'nın atından zarif ve sakin, bir hamlede inişini gören seyisi "Süvari dediğin böyle olur, atıyla et ve tırnak gibi olur" diye düşündü. Bunca yıldır seyisti, atını bu kadar seven bir komutan görmemişti.

Paşa atının başını okşadı, "Dinlen biraz Sakarya'm, benim güzel yoldaşım" dedi, sonra Fevzi Paşa'nın yanına bağdaş kurup oturdu. Bozkır güneşinin altında bu söğütlük pınar adeta bir cennet sayılırdı. Tam karşısında oturan İsmet Paşa Mustafa Kemal'in su içen atını göz ucuyla izlediğini görünce sordu:
"Paşam neden atın adını Sakarya koydunuz?" Paşa gülümseyerek cevap verdi; "şu an Sakarya'dan daha önemli hiçbir şey yok, bu bir. İkincisi Sakarya artık Türk için umut demek, gelecek demek. Sakarya'dan daha kıymetli bir şey var mı İsmet Paşa?"
Günlerin yorgunluğuna rağmen, yere elini dahi koymadan tek hamlede doğruldu. Tıpkı inerken yaptığı gibi Sakarya'nın başını, yanağını okşadı, tek hamlede sakince yerleşti eğerine. Dışardan bakanlar ikisini tek kişi sanabilirdi.

O anda seyisin dikkatini Paşa'nın Sakarya'ya "haydi kızım" deyişi çekti. Düşündü, onu hiç atını mahmuzlarken görmemişti. Gemini yumuşakça çekip, konuşarak yürütüyordu Sakarya'yı. Bunu fark edince Mustafa Kemal'e biraz daha ısındı yüreği. Bütün bir milletin umudunu bağladığı adam aklı ve cesareti kadar vicdanıyla da yaşayan bir adamdı.
Atları koşturmadan, ama tempolu bir saatlik bir yürüyüşle geldiler İnlerkatrancı'ya. Hiç vakit kaybetmeden derhal köyün güneyden sırtını yasladığı sivri tepeye çıktılar. Paşa uzun uzun önünde uzanan geniş düzlüğe ve arkasındaki sıra sıra tepelere dikkatle baktıktan sonra gözlerini kapadı. Savaşı, o mahşer gününü yaşıyor gibiydi. Kimse çıt çıkarmadı, hayranlıkla tek sözüyle düşünmeden ölüme koşacakları adamı izlediler.

Yüzünü güneşe döndü, sigarasından derin bir nefes çekti, sonra gözlerini kısarak ufka baktı ve sordu; "Şu karşıda, uzaktaki güzel dağın adı nedir?"

- Mangal Dağı'dır Paşam!

"Güzel, asıl savunma hattımızın dışında ama tüm araziye hakim. Asım Bey! Mangal Dağı'nı da ana savunma hattımıza alalım. Bize büyük bir rahatlama sağlayacaktır"

- Emredersiniz Paşam!
Sonra döndü, Sakarya'ya doğru yürüdü, elini her zamanki gibi yüzünde gezdirerek eğerinin boynuzunu yakaladı ve tek hamlede kendini yukarı çekiyordu ki…
Sakarya bir anda ürktü ve şaha kalktı. Yanındakiler "aman Paşa'm" diyemeden Mustafa Kemal bembeyaz zemine sertçe düştü. Duydukları kemik sesinden kanı dondu herkesin. Bir yaveri koşup Paşa'yı kaldırmaya çalışırken bir diğeri hiddetle Sakarya'nın üzerine yürüdü. O anda Paşa elini kaldırdı, bir orkestra şefinin tüm müziği durdurması gibi, herkes olduğu yerde kaldı;
"Dur çocuk! O'nun bir suçu yok. Ağzımdaki sigaradan ürkmüş olmalı. Sigara yüzünden"

Çektiği acıyı saklamaya çalışsa da, çevresindekiler aksayarak ve belini tutarak yürüyüşünü görünce dehşete düştüler. Yine de o yavaş ama emin adımlarla atının yanına geldi, eliyle ak lekeli yüzünü okşadı, okşadı. "Özür dilerim çocuk" dedi.

O gün Paşa'nın üç kaburga kemiği kırılmıştı. Doktorlar "hareket ederse kırık kaburga ciğerine batar, ölür" dediler. Ama Mustafa Kemal o haliyle Sakarya Meydan Muharebesi'nde kendisinden iki kat üstün bir düşmanı yendi. Bütün bir millete yeniden umut verdi, gelecek hayalleri kurmalarını sağladı. Savaştan sonra da, ölene kadar en iyi dostlarından birisi Sakarya oldu.

AFRİKA'DA Yaşayan Hayvanlar

Çöl Tilkisi

Kurşuni renkte, evcilleşebilen sadık bir hayvandır. İri kulaklıdır. Kumda kazdığı yuvalarda yaşar. Bitkilerle ve küçük hayvanlarla beslenir.

Zıplayan Antilop

Boyu 75-80 cm
Ağırlığı 32-34 kg dır.
Boynuzlarının uzunluğu 40 cm yi bulur.
Tehlikelerden sıçrayarak kaçarlar.
Grup halinde dolaşırlar. Etle beslenirler.

Aslan

150-250 kg ağırlığında etçil memeli hayvanların en büyüklerinden biridir. Sürüler halinde yaşarlar. Zebraları, geyikleri, ceylanları, mandaları avlarlar.Erkek Aslanların kızıl sarı ve siyah bir yelesi vardır.

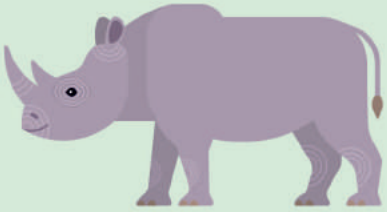

Afrika Gergedanı

Memeli hayvandır.
Boyu 1.50 cm,
ağırlığı 1-1,5 ton kadardır.
Otla beslenirler, geviş getirirler.
Dev cüsseli, hızlı hareket eden, barışçıl bir hayvandır.

Goril

Günümüzde yaşayan maymunların en büyüğüdür. İnsansı, siyah tüylü, iri ve güçlü kaslı, kısa bacaklı, uzun kolludur. Gözleri derine gömülüdür. Muz ve bambu Filiz'leriyle beslenir. Ortalama 35 yıl yaşarlar.

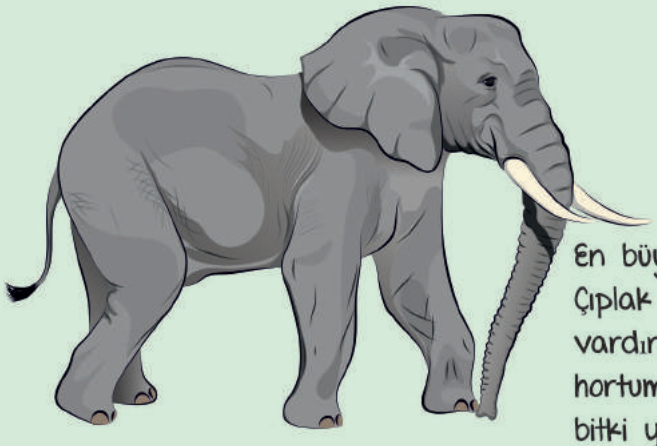

Afrika Fili

En büyük kara hayvanıdır. Çıplak ve kalın kıvrımlı derileri vardır. El görevi gören uzun bir hortumu vardır. Günde 150-200 kg bitki yer,75 lt. su içer. Yüksekliği 3,5 m, ağırlığı 5,5 tonu bulur.

Dağ Zebrası

Eşeğin özelliklerini taşırlar. At gibi kişnerler. Boyu 1,25 cm, ağırlığı 275 kg.dır. Küçük gruplar halinde yaşarlar.

Çita

Kedigiller cinsinin en hızlısıdır. Çenesi öne doğru uzanır. Hızlı koşan dengeli ayaklara sahiptir. Boyu 80 cm, ağırlık 45-65 kg kadardır. Kısa mesafede saatte 110 km hızla koşarlar. Avlarını kolayca yakalarlar. En büyük düşmanı sırtlanlardır.

Zürafa

Dünyada kara üzerinde yaşayan, en uzun boylu hayvandır. Genel olarak Afrika bölgesinde yaşamlarını sürdüren zürafaların upuzun bacakları, upuzun gövdeleri ve upuzun boyunları vardır. Tüyleri genellikle beyaz ya da krem rengi olup, üzerlerinde kahverengimsi, tarçınımsı ya da siyahımsı benekler yer almaktadır. Boyları en fazla 6 metreye ulaşabilmektedir. Zürafalar en fazla 30 yıllık bir hayat geçirirler. Ağırlıkları 2 tona kadar ulaşabilir.

Sevgili çocuklar Afrika'daki hayvan çeşitliliğini hep birlikte tanıdık. Gezegenimizdeki hayvan çeşitliliği ne yazık ki tehlike altında. Küresel ısınmanın etkisiyle erken gelen yalancı bahar ve ardından yaşanan dondurucu soğuklar nedeniyle doğamız ölümcül bir şaşkınlığa uğramış durumda. İklim değişikliği besin zincirini ve yaşam döngüsünü bozdu. Ilık kış nedeni ile hayvanlar yuvalarından erken çıkıp ürerlerken, ardından gelen soğuklar yavruların ölümüne neden olmaktadır. Isınan ve yükselen deniz suları nedeniyle birçok deniz hayvanının yumurtlama yerleri değişti. Eriyen buzullar nedeniyle kutup ayıları besin bulamamakta. İnsan eliyle yaban hayvanları para için avlanmakta. Şu anda; kuş türlerinin yüzde 11 i, memeli türlerin yüzde 25 i, balık türlerinin yüzde 34 ü, yok oldu. Diğer kalan hayvanların da yaşamı tehlikede. Bu nedenle bir an önce gezegenimizde iklim değişikliğine neden olan insandan kaynaklı sorunlara çözüm bulunması gerekir.

Göçmen Hayvanlar

Yanlızca insanlar mı yolculuk ediyor? Elbette hayır. İnsanlar gibi hayvanlar da yaşamlarını sürdürmek amacıyla yılın belirli dönemlerinde yola koyulurlar. Elbette tüm hayvanlar değil, sadece göçmen olanlar! Her yıl yapılan bu göçlerin farklı amaçları vardır: Sıcaklık iklimlere gitmek, daha fazla su ve yiyecek kaynağına ulaşmak ya da üremek...

Afrika'da Göç

Afrika'daki Serengeti Ovası her yıl Afrika antiloplarının görkemli göçüne tanık olur. Zebra ve ceylanların da katıldığı göçte, yüzbinlerce hayvan savandaki tehlikeli yırtıcılara karşı birlik olur.

Leylek

Her yıl mart ve nisan aylarında sürüler halinde ülkemize gelen leylekler, yaz aylarını burada geçirip üredikten sonra sonbahar başında tekrar güneye, Afrika'nın sıcak topraklarına gider.

Hint Kazı

Hindistan'daki yaz musonlarından kaçan Hint kazı, bu uğurda Himalayalar'ı aşmaya bile göze alır. 8848 metrelik dağların üstünde, saatte 300 kilometreyi aşan rüzgarda yolculuk yapan kazlar, bu işi vücut ağırlıklarına göre hayli büyük olan kanatlarıyla başarırlar. O yükseklikteki soğuğa ve az oksijene karşı dayanabilmelerini sağlayan şey ise vücütlarında bulunan çok sayıda kılcal damar ve alyuvardır. Hint kazları zorlu dağları aşmak için aralıksız sekiz saat uçabilirler.

Kral Kelebekler

İlkbaharda Meksika'dan yola çıkarak Kanada'ya giden kral kelebekleri, sonbaharda geri döner. Ancak yola çıkanları geri dönenler aynı kelebekler değildir. Üç kere mola veren ve üreyen bu üç kuşaklık neslin torunları, yani dördüncü kuşak kışa doğru Meksika'ya geri döner. Daha uzun bir ömre sahip bu dördüncü kuşak, tüm o yolu tek seferde katedebilecek kadar yaşar.

JETLAG NEDİR?

Merhabalar sevgili çocuklar.
Ben şu an Meksika'dayım. Meksika ile Türkiye arasında 8 saat zaman farkı var. Meksika saati Türkiye'den 8 saat geride.

Yeni yıla ben sizden tam 8 saat sonra gireceğim. Yani siz 1 Ocak 2019 sabahı kalkıp kahvaltınızı yaparken ben daha 2018 yılında olacağım. Çünkü Meksika'da 31 Aralık günü gece saat 23:59 olduğunda, Türkiye'de 1 Ocak sabah saat 7:59 olacak!
Bu bilgiler birazdan oynayacağımız oyun için çok önemli.

Haydi şimdi oyunumuzu oynayalım ve sizi hayalimizde Meksika'ya getirelim.
Sorumuz geliyor:
Uçağınız sabah 7'de kalkıyor ve yolculuğunuz 15 saat sürüyorsa saat kaçta Meksika'da olursunuz?
Şöyle kolayca hesaplayabiliriz: 7 + 15 = 22.
Gece 22'de, yani uyuma saatinizde Meksika'da olmanız gerekir, değil mi?

Hesabımız çok doğru. Ama cevabımız yanlış! Çünkü en başta anlattığım, saat farkını da hesaplamalıyız.
Evet Türkiye saatiyle, saat 22:00'de Meksika'da oldunuz. Ama biliyorsunuz Meksika saati Türkiye saatinden 8 saat geri. Yani 22-8= 14. Meksika'da saat daha öğlen 14.00!
Biliyorum çok uykunuz geldi. Vücut saatiniz ya da diğer adıyla biyolojik saatiniz size yatma vakti geldiğini söylüyor. Ama henüz uyuyamazsınız. Çünkü yatma saatinize daha tam 8 saat daha var.
Meksika'da saat öğlen 14.00 Güneşin batmasına daha çok var.
Vücudumuzun kendi saati uyuma saatinin geldiğini söyler. Ama bulunduğumuz yer gündüz olduğu için uyuyamayız.
İşte bu saat farkından dolayı vücudumuzun ritmi bozulur: yorgunluk, dikkat dağınıklığı vb etkiler görülmeye başlar. Bu duruma jetlag denir.
İyi haber, jetlag sadece birkaç gün sürer.
Başka iyi haber ise, bu ve benzeri olumsuz durumları yeni buluşlar için kullanan bilim insanları da var. Sayın Aziz Sancar gibi.

Ornitorenk

Ornitorenk sizce de kulağa tuhaf gelmiyor mu?
Hakkındaki tek ilginç şeyin ismi olmadığından emin olabilirsiniz. Gelin bu hayvanı birlikte tanıyalım..
Yaşadığı yerler: Avustralya ve Tasmanya nehirlerinde.
Aynı zaman da karada da yaşayabilir.
Ornitorenk, hayvanlar dünyasının en ilginç üyelerinden biri. Onu özel kılan pek çok neden var, ancak bu nedenlerden en öne çıkanı memeli olmasına rağmen yumurtlayabilmesidir diyebiliriz.
Adeta birkaç hayvanın birleşimi gibi görünen ornitorenkler, sanki puzzle'da (yapboz) birkaç hayvanın birleşimi gibi duruyor. Vücudu sık siyah kıllarla kaplı, tavşan büyüklüğünde bir memeli olan ornitorenklerin ağzı ördek gibi gagalı; kuyruğu ise kunduzunki gibidir.
Ornitorenkler, yumurtlayarak çoğalır ama yavrularını sütle beslerler.
Ortalama bir ornitorenk yaklaşık 40 santimetre uzunluğunda ve 15 santimetre genişliğindedir. Yaklaşık 1.5 kilogram ağırlığındadır. Etçil hayvanlardır.
Kabuklu deniz hayvanı, böcek, larva avladıklarında avlarını yanaklarına sıkıştırıp su üstüne çıkarlar. Dişleri olmadığı için, avlarını çakıl ve taş gibi şeylerle ezerek, yenilebilecek parçalara ayırırlar. Bir ornitorenk bir günde vücut ağırlığının yüzde 20'si kadar yiyeceğe ihtiyaç duyar. İşte bu nedenle günde 12-13 saat boyunca avlanarak zaman geçirirler.

Buyurun bu ördek suratlı gülünç
yaratıkları birde şarkılar ile tanıyalım;
Gagası deniz kuşuyla aynı
Ama yok ki onun kanatları...
Kürkü sanki kanguru gibi
Ama nerede onun kesesi?

Hani hayvan bu?
Ornitorenk!
Peki ne renk?
Ornitorenk!
Peki ayakları
Ornitorenk!
Kocaman gagası var

Ayakları perde bir ördek mi?
Ama hiç benzemiyor onun sesi.
Uzun kuyruk bir kunduz gibi
Ama kemirmez o hiçbir şeyi

Hani hayvan bu?
Ornitorenk!
Peki ne renk?
Ornitorenk!
Peki ayakları
Ornitorenk!
Kocaman gagası var
Balıklar gibi bulur yemeğini
Ama yok ki onun yüzgeci

Onun ismi acaba
Denizkuşu?
Kanguru, Kunduz, Ördek mi?
Yoo sadece dört heceli

Hani hayvan bu?
Ornitorenk!
Peki ne renk?
Ornitorenk!
Peki ayakları
Ornitorenk!
Kocaman gagası var

Ornitorenk / Şubadap Çocuk Ko

İnsan İnsandır

Prof. Dr. Şadan GÖKOVALI

Sevgi değer arkadaşlar;

(Her yaştaki insanın, her yaştan arkadaşı olabilir !)

Derginiz Topaç' ın, elinizdeki sayısı için benden insan hayvan ilişkileri konusunda yazı istendi.

Hiç düşünmeden, onları bekletmeden aldım tuşları parmaklarımın altına, sizler için bu yazıyı yazmaya başladım. Önce aklıma, "insan" için yapılagelmiş tanımlar geldi. Neler söylenmiş neler!

"İnsan düşünen hayvandır" denilmiş,
"İnsan konuşan hayvandır" denilmiş,
"İnsan okuyan hayvandır" denilmiş,
"İnsan yazan hayvandır" denilmiş,
"İnsan sanat yapan hayvandır" denilmiş,
"İnsan üreten hayvandır" denilmiş,
"İnsan türkü söyleyen hayvandır" denilmiş,
"İnsan akıllı hayvandır" denilmiş,
"İnsan alet yapan hayvandır" denilmiş,
"İnsan alet kullanan hayvandır" denilmiş,
"İnsan şehirler kuran hayvandır "denilmiş…
Daha neler demişler neler.

İslam dinine göre "insan eşref-i mahlükat " yani "hayvanların en şereflisi"dir.

Bütün bu tanımlama çabalarını bırakarak "insan, insandır" desek nasıl olur?

Öyleyse insanın tanımı nasıldır?

Bunun yanıtını bulmak hiç de zor değil: Elimizde, büyük Atatürk'ün kurduğu Türk Dil Kurumu'nun, elimdeki 1. Baskısı 2764 sayfa olan "Türkçe sözlük" var. Bu herkese her zaman yararlı olan yapıt, 122 bin sözcük içeriyor. Açıyorum bu önemli yapıtın 1195.sayfasını, okuyorum:

"insan ar.(arapça) insan 1.toplum halinde yaşayan bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirilen canlı. 2. adem oğlu, adım evladı 3. huy ve ahlak yönünden üstün nitelikli (kimse) bilimsel inanışa göre insan soyu, yeryüzünde var edildiği günden bugüne kendisini değiştirmiş ve geliştirmiştir. "

Bunda, gezegenimizde kendisiyle birlikte yaşayan ve üzülerek yazayım sayıları gittikçe azalmakta olan hayvanlardan yararlanılmıştır. Yüz binlerce yıldır atalarımız, bazılarını avladıkları, bazılarını evcilleştirdikleri hayvanlardan yararlanmışlardır.
Gelin birlikte düşünelim; bugün bile insanlar kuşları yürüyen, yüzen ve uçan hayvanları avlayıp yiyor.
Evcilleştirdiklerimize gelecek olursak;
Bilginlerin kanısına göre, evcilleştirilen ilk hayvan, köpekler.
Kurt soyundan olan bu yaratıklar, insanların yiyemeyip attıkları kemik benzeri yiyecekleri kapmak için, evlere, köylere, şehirlere yaklaşmış sonra da köpek, insanın dostu, evin, bahçenin, tarlanın, küçükbaş ve büyükbaş hayvanların bekçisi, koruyucusu olmuş. Biliyoruz ki, günümüzde köpekler, özellikle görmeyen insanlara rehberlik yoldaşlık bile yapabiliyor.
Siz de çok iyi biliyorsunuz ki; insanoğlunun zaman içinde evcilleştirip, yaşamını kontrol altında tutarak kendilerinden yararlandığı hayvanların başlıcaları: kümes hayvanları, kediler, koyundan keçiye sığırdan binek hayvanlara kadar yüzlerce hayvan türü var. Dahası; gökte uçan kuşları avlamak için bile evcilleştiriyoruz.
Öyleyse arkadaşlar; dünyamızdaki yaşamı kendileriyle paylaştığımız hayvanların değerlerini bilmeli, onları korumalı, dahası cinslerini geliştirme yolunda çaba harcamalıyız.
Güzel okuyucular;
İnsan hayatı ve tarihi, başka hayvanlarla ilişkiler konusunda gerçek sayısız örneklerle doludur. Başta, bizim evrensel değerimiz Nasrettin Hoca'nın antik çağdaki örneği sayabileceğimiz Aisopos (Ezop) olmak üzere birçok yazar ve düşünür, hayvanın insan ilişkisine değin yüzlerce, binlerce anlatı sunmuştur bize.
Bir dergi yazısının sınırlarını zorlamak için birkaç örnek yazayım da birlikte düşünelim:
Birgün her nasılsa bir insanla bir aslan birlikte yürüyormuş. Yolun iki kenarında birçok aslan heykelini görünce insan:
Bunlar benim atalarımın öldürdüğü aslanların heykelleri deyince aslan:
Ah biz de sizler gibi heykel yapabilsek ve öldürdüğümüz insanların heykellerini yapıp dikebilseydik… demiş.
Çeşitli çağlarda ve değişik yerlerde sayısız örnekleri görülmüştür.
Köpekler depremi insandan önce sezip haber vererek sahiplerini kurtarmıştır.
Muğla ve köylerinde, sahibi sırtından düşüp ölen atların, başka insanlar yardıma gelinceye kadar ölünün başında beklediği görülmüş, duyulmuştur.
Tanınmış İranlı yazar Samed Behrengi "Küçük Kara Balık". ABD 'li Richard Bach "martı " adlı kitabında, sürüdeki olmaktan kurtulma çabasına giren bu iki hayvanın öyküsünü anlatır.
Bir gün bütün hayvanlar birleşip, "Bize iyilik yapan insanlara biz de bir iyilik yapalım" demişler ve bu yazıyı okuyan sizlere en içten sevgi ve başarı dileklerini sunmuşlar.
Dilerim sağlıklı, mutluluk ve başarı, yaşamınızın her durağından sizi bekliyor olur…

Dede'ce sevgimle

Aziz Sancar

8 çocuklu Mardin Savurlu bir ailenin 7. Çocuğuydu.

İlk öğrenimini Köy Enstitülerinden mezun olmuş efsane öğretmenlerden aldı.

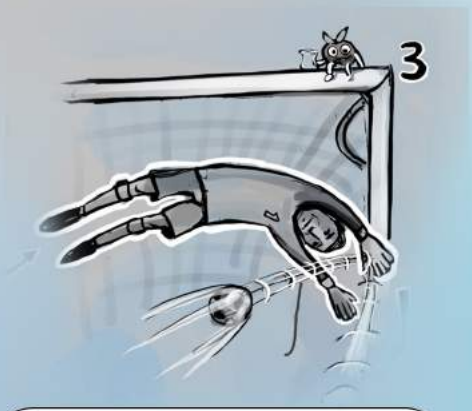

Futbolda çok yetenekliydi; hatta 18 yaş altı milli takıma bile çağırılmıştı.

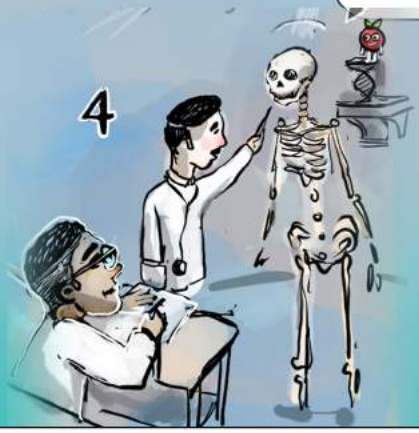

Ama o akademik yaşamı seçti ve İstanbul Üniversitesi Tıp fakültesine gidip bölüm birincisi olarak mezun olup doktor oldu.

Doğup büyüdüğü Mardin Savur'a geri dönüp 2 yıl doktorluk yaptı.

Biyokimya eğitimi için ABD'ye gitti. Ancak İngilizcesi iyi olmadığı için çok zorluk çekti. 1,5 yıl sonra Türkiye'ye geri döndü.

DNA hakkında yapılan bir çalışma için ABD'den tekrar davet aldı.

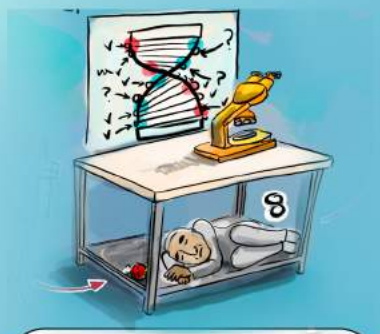

Hiç parası yoktu. Laboratuvarda uyuyordu.

Yangın hortumuyla duş alıyordu.

Sonunda bir burs buldu ve çalışmalarını daha rahat sürdürdü.

Genetik mühendisliğin gelişiminde büyük rol oynadı.

Kanser üzerine çalışmalar yapmaya başladı. Bir çok ödül ve diploma aldı.

Bir gün jetlag* yaşadıktan sonra aklına bir fikir geldi.

Biyolojik saatimiz ile DNA onarımı arasındaki ilişkileri araştırmaya başladı. Bu kanser tedavisi üzerinde çok önemli bir çalışmaydı.

Jetlag'ın ne olduğunu merak ediyorsanız sayfa 10 daki yazımıza bakabilirsiniz.

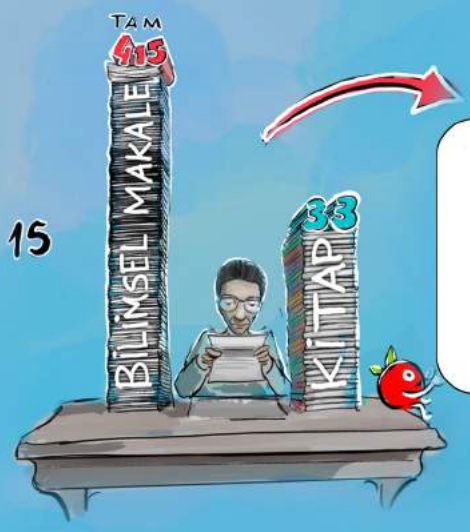

415 bilimsel makale ve 33 de bilimsel kitap yayınladı. Bilim dünyasında oldukça etkili olan 6 buluş yaptı.

Çalışmaları bilim dünyasını oldukça etkiledi.

Diğer biliminsanlarının kendi çalışmalarında en çok referans aldığı insanlardan biri oldu.

Aldığı ödüllerin ardı arkası kesilmiyordu.

Elma'nın Notu

Bu sayımızda sizinle paylaştığım büyük biliminsanı Aziz Sancar'ın, Nükleer santralleri desteklediğini duydum.

Doğayı çok seven, güncel bilimi yakından takip eden bir Elma olarak buna gerçekten çok üzüldüm.

Enerji ihtiyacı bizden çok daha fazla olan ülkeler bile nükleer santrallerini kapatıp, yerine güneş enerji tarlaları kuruyorlar. Çünkü nükleer santraller çevreye ve insanlara oldukça zararlı.

Bazen insanları anlamakta gerçekten güçlük çekiyorum. Aynı çok sevgili dostum Einstein'ı anlayamadığım gibi. 1939 yılında atom bombasının yapılmasını desteklemiş, sonuçlarını gördükten sonra da çok pişman olmuştu.

Güneş ve rüzgar enerji teknolojisi büyük bir hızla gelişiyor ve güzel ülkemiz Güneş ve Rüzgar enerjileri açısından çok zengin.

Umarım ileride, sizlerden birisi tıpkı Aziz Sancar'dan öğrendiği gibi yılmadan çalışacak. Bu alanda çok önemli keşifler yapacak:
Doğaya hiç zarar vermeyen, tamamen ücretsiz, herkesin kullanımına açık enerji santralleri tasarlayacaktır.

Size güveniyorum.

Sevgilerimle ELMA

Sarıkeçili Yörükleri

Binlerce yıldır süren göçebe Türk geleneğinin, ülkemizdeki son temsilcilerindendir. Keçileri, develeri, eşekleri, atları ve köpekleriyle birlikte yaşarlar.

Yeşil otlaklar bulabilmek için göçe başlarlar. Kış aylarında Mersin'de konaklarlar. Yaklaşık iki ay Toros Dağları boyunca yürüyerek Karaman ili yaylalarına ulaşırlar. Kışa doğru havalar soğumaya başlayınca tekrar Mersin'e göçerler. Göçlerinin nedeni hayvanlarına yiyecek sağlamaktır.

Yörüklerin göçü fiziki olarak oldukça yorucudur. Her gün güneş daha doğmadan kalkarlar. Hızla kahvaltılarını yapıp, göç için hazırlığa başlarlar. Çadırlarını söküp tüm eşyalarını toplarlar. Bu eşyalar: kap kacaklar, giysiler, yorganlar, çadır, kilim vb eşyalardır.

Develer oldukça ürkek, utangaç ve sakin hayvanlardır. Ağır ağır ilerlerler. Oldukça uysal oldukları için onlarla yürümek çok kolaydır.

Keçiler ise develerin tam aksine oldukça hızlı ve "yaramaz" hayvanlardır. Çok iyi tırmanıcılardır. Her yere tırmanabilirler. Bazen kendi istedikleri yöne doğru gitmek isteyebilirler. Bu nedenle keçileri yolda tutmak oldukça zordur. Büyük bir beceri ister.

Çadırları çok özeldir. Çadır bezi keçi yününden dokunmuştur. Hava geçirir ama su geçirmez. Bu sayede içerideyken, dışarısı kolayca görülebilir. Ancak dışarıdan içeriyi görmek imkansızdır. Bu sayede geceleyin çadırın tavanından tüm yıldızlar izlenebilir.

Çadır kurulur kurulmaz, ateş yakılır. Ateş yörükler için çok önemlidir. Ateş üzerinde yemekler hazırlanır. Yemekler keçi sütünden yapılan tereyağıyla pişirilir. Kendilerinin yaptığı bu tereyağı oldukça güçlü ve lezzetlidir. Genelde kuru fasülye, nohut benzeri bakliyatlar pişirilir.

(Sarıkeçililer kurban bayramı ya da düğün gibi özel günler haricinde keçilerini kesmezler, çok et tüketmezler.)

Yemek sırasında, neşeli sohbetler yapılır. Çay eşliğinde sohbetler devam eder. Daha sonra hemen bulaşıklar yıkanır, kap kacaklar kutularına konur. Böylece sabahki göç için hazır olurlar.
Erkenden yataklar hazırlanıp uyunur.

Sarıkeçililer hayvanlarını çok severler. Özellikle yavru keçilere özenle bakarlar. Baktıkları kimi yavru keçilerle de yakın bir bağ kurarlar. Onlara isim verir, boncuklardan tasmalar yaparlar. O keçiler, şehirdeki ev kedisi ya da ev köpeği gibi olur. Çadırın etrafından çok ayrılmazlar. O keçiler sık sık çadırın içine girerler. Sohbete, meee! diye bağırarak katılan bir keçiye sıklıkla rastlanır.

Bu keçiler insanlar uyurlarken, yanlarına sokulup sırtlarına yaslanırlar. Böylece hem kendilerini, hem de insanları ısıtırlar. Alışık olmayanlar için tek sorun geviş getirirken çıkarttıkları seslerdir. Bu ses sakız çiğnemeye benzer. Keçiler o kadar sevimlidir ki; bu sese de hızla alışabilirsiniz.

Köpekler sürünün korunmasında oldukça yardımcıdırlar. Her hangi bir kurt saldırısında hiç tereddüt etmeden sürüyü korurlar. Ayrıca çadırın etrafına yabancı birinin yaklaşmasına da engel olurlar. Doğada yaşadıkları için şehirdeki akrabalarına göre oldukça sert mizaçlıdırlar.

Sarıkeçililer, çocukluklarından itibaren, hayvanlarla iç içe olduklarından sanki onlarla konuşuyor gibidirler. Onların ihtiyaçlarını bir bakışta anlayabilirler. Kendilerine has geliştirdikleri dil ile onlara komutlar verebilirler.

Onların göçlerine katılmak, hayatımın en özel deneyimlerden biriydi.
İnsanlar ve hayvanlar arasındaki bu inanılmaz iletişime ve dayanışmaya,
binlerce yıllık geleneğimize şahit olmak gerçekten çok özeldi.

Ben kendilerine Muğla Yörük Obaları Derneği vasıtasıyla ulaşmıştım. Siz de aynı şekilde, Yörük Obaları Derneklerinden, yada facebook üzerinden onlara ulaşabilirsiniz.

Sarıkeçili Yörüklerinden çok şey öğrendim.
Geleneklerimizi, doğayı, hayvanları ve bir insan olarak kendimi çok daha iyi tanıdım.

Sarıkeçili çocukları doğumlarından itibaren, hayvanlarla iç içe büyürler.
Sohbet ettikleri, oynadıkları arkadaşları, ağladıklarında sarıldıkları oyuncakları o hayvanlardır. Geceleyin yıldızları izleyerek uyurlar. Gündüzleri ise bir kayanın üzerinde keçi arkadaşlarıyla oynarken..
Bir sonraki sayfadaki çizgi hikaye orada şahit olduğum hikayelerden biridir.

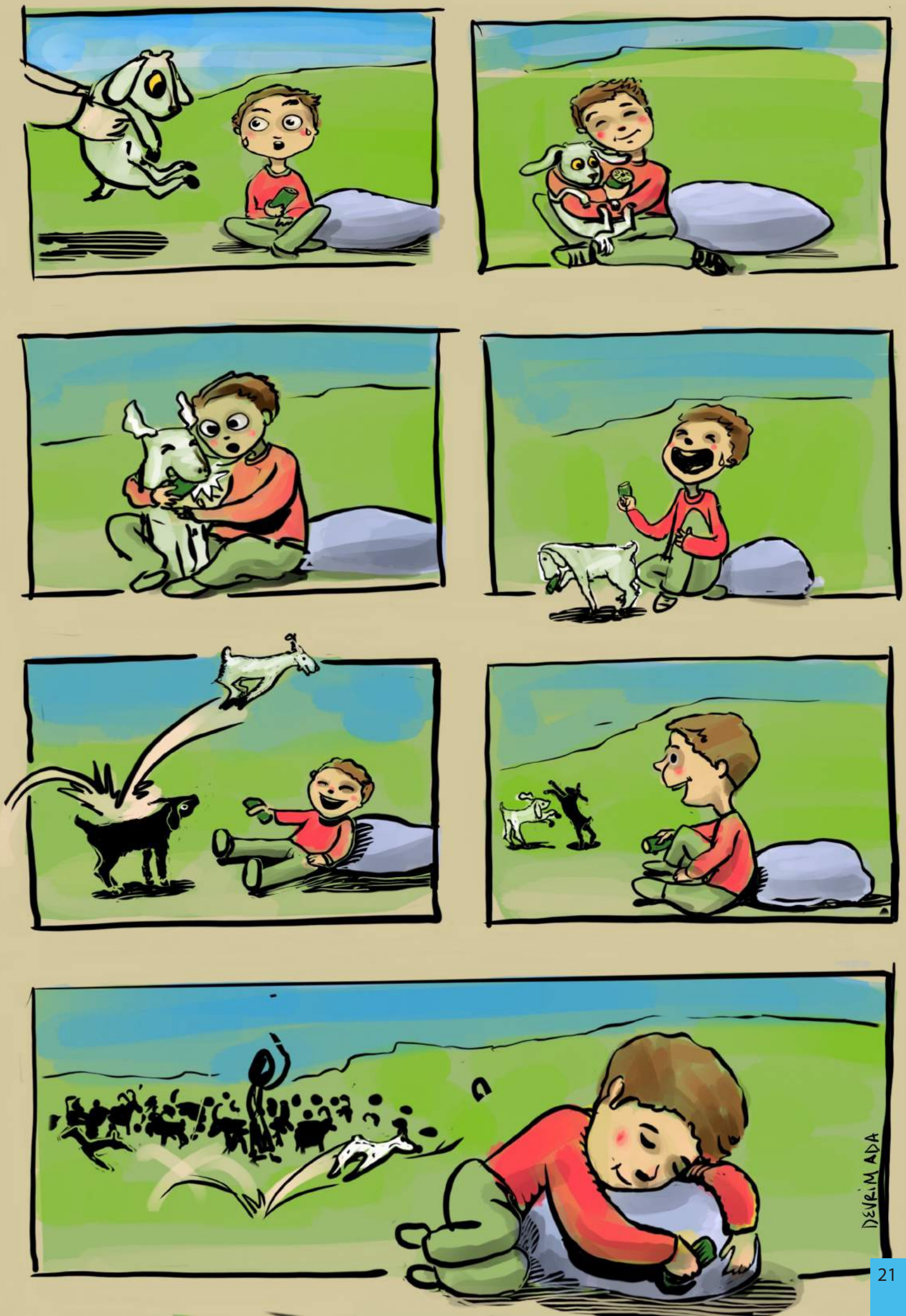
DEVRIM ADA

kuçumelo ve elif

KEDİYLE SEYAHAT

Çocukluğumun en güzel hediyesi harçlıklarımı biriktirip aldığım maviş bisikletimdi. Kırmızı kalmadığı için mavi almıştım, rengi önemli değildi aslında. Giymeye kıyamadığım kırmızı ayakkabılarım gibi, bisikletime binmek için de epey beklemiştim.
Düşmeyeyim diye babam arka tekerleğin yanlarına destek tekerleği takmıştı. Bir gün "Gerçekten bisiklete bineceksen, artık bu yandaki tekerleri sökmeliyiz," dedi. Beraber evin yanındaki çimensiz futbol sahasına gittik. "Tamam ama bak tutacaksın arkamdan, söz mü" diye diye bindim. Hiç unutmuyorum o günü. Heyecanla pedalları çevirirken bir yandan da babama laf yetiştiriyordum, "Oley! Çok süper biniyorum değil mi?" diye. Cevap gelmeyince şöyle omzumun üzerinden bir baktım ki babam başlangıç noktasından bana el sallıyor.Böyle acemice başlayıp sonra yarışmalarla, arkadaşlarla birlikte trafiğe kapalı pendik sahil yolunu pedallamakla geçti gençliğim. Eşofmanlarımın sağ paçası hep yırtık, hep yağ lekesi içindeydi.

Sonra ne mi oldu? Büyüdüm.
Önce sanki büyükler bisiklete binmezmiş gibi dostumu evin bir köşesinde unuttum,sonra 2012 yılında bir gün işimden istifa edip, uçakla ABD'ye geldim. Kendime bisiklet alıp, yola çıktım. Herkes nerede uyuduğumu, eşyalarımı nerede taşıdığımı sorar. Bisikletimin ön ve arkasındaki çantaların içinde çadırımı, şişme yatağımı ve uyku tulumumu, yemek pişirmek için ocağımı taşıyorum.
Öndeki sepette ne taşıyorsun diye sorduğunuzu duyar gibiyim.

Cevabım: KEDİ Kuçumelo!
Kuçumelo ile Kolombiya'nın Medellin şehrinde tanıştık. Bir aylık bile değildi bana verdiklerinde. Ne yazıkki Kuçu erkenden annesinden ayrılmıştı.
Kuçu'ya hayır diyemedim.Çocukluğumdaki kedim Mörki sizlere belki garip gelecek ama bir yerimiz soğuktan biraz ağrısa gelir yatar ısıtır, hırıldayarak bizi iyileştirirdi. Kediler mutlu olduklarında boğazlarından gırıl gırıl bir ses çıkarırlar buna hırıldama ya da mırlama denir.

Kuçumelo o kadar küçüktü ki annesinden hırıldamayı bile öğrenememişti. Sadece kedi maması yemeyi biliyordu. Çok zayıftı. Neredeyse her kedi gibi içgüdüsel olarak kum kabına tuvaletini yapmayı öğrendi. Beraber yola çıkmadan önce kedi sağlığı hakkında anlayabileyeceğim seviyede bir çok kitap okudum. Kediler çok dayanıklı hayvanlar. Ama zayıf oldukları noktalar da var. Mesela sıcak. Sıcak çarpması onlar için ölümcül olabilir. Mesela bazı yemek ve içecekler. İnsanlara zarar vermese de kedilere ve köpeklere çok zarar verebilir. Bu ve buna benzer önemli şeyleri defterime not ettim.

Bisiklete binip yola çıktık. İlk günler çok zordu her 10 kilometrede bir durup Kuçu'yu tasmasıyla dışarı çıkarıyordum. Yoksa sepetinde ağlıyordu. Sonra zamanla Kuçu sepetine ve bana alıştı. Ben de Kuçu'ya alıştım. Sabah yemeği, öğlen yemeği, akşam yemeği. Oyun saatlerimiz. Kısa süre içinde beraber bir yaşam ritmi oluşturduk.

Kuçu zamanla büyüdü. Rahat etmesi için yeni bir sepet aldım. Kolombiya'da aşıları oldu. Yol boyunca sık sık veterinerlere götürüp sağlığını kontrol ettirdim. Tüm parazit tedavilerini yaptım. Havalar çok soğuk olduğunda uyku tulumumun içine girip benimle uyudu. Sıcak olduğunda ona uygun yer yapıp çadır zemininde yatmasını sağladım.
Kuçu ile en mutlu olduğum ve en üzüldüğüm anılarım Peru dağlarında yürüyüş yaptığımızda oldu. Bisikletimizi bir yere bırakıp, 5 günlük bir yürüyüş turu yaptık beraber.
Her akşam ben çadırı kurarken o etrafımda oyunlar oynuyordu, doyasıya koşup ve ağaçlara çıkıyordu. Bir akşam mola verdiğimizde dönmedi. Çok korktum.

Aklıma yakınlardaki nehir geldi, ona düştü diye çok endişelendim. Hatta oturup ağladım. Yağmur yağmaya başladı ve mecburen çadıra girdim. Yağmurun kokuları kaybedeceğini, bu nedenle Kuçu'nun kokuları takip edip yolu bulamayacağını düşündüm. Tam umudumu kaybetmek üzereydim ki, hoop çalıların arasından çıkıp geldi. Hemen çadırın içine aldım, tüylerini tarayıp kuruladım. Kedi ile seyahat etmenin zor olduğunu düşünüyor bir çok insan. Aslında o kadar da zor değil. Ama sabırlı ve dikkatli olmalısınız. Kedinize çevreyi tanıması için zaman vermelisiniz. Küçükken tasmaya alıştırmalısınız. Çağırınca gelmesini öğretmelisiniz. Ve her öğrettiğiniz numarayı her gün sıkılmadan tekrar etmelisiniz. Büyüse bile her yemekten önce oyun oynamalısınız. Böylece hem onun avcılık içgüdüleri tatmin olur, hem de siz eğlenmiş olursunuz.
Bir de bir şey eklemek isterim: Hayvanlar bizim dostlarımızdır. Satın alınacak oyuncaklar değildirler. Çok sevimli olabilirler, onlara sahip olmak isteyebilirsiniz ama unutmayın ki hayvan dostlarımızla yaşamak bir sorumluluk getirir. Onlarla vakit geçirmeli, aşıları, ilaçları ve yemekleri ile ilgilenmeyi unutmamalıyız. Bunlar hem sizin sağlığınız, hem de en iyi dostunuzun sağlığı için önemlidir.

Kendimiz Yapalım

Bu sayıda ailenizle birlikte yapabileceğiniz muhteşem ve bir o kadar da basit bir kedi evi tarifimiz var. Dilerseniz daha büyük karton kullanarak, köpek dostlarımız için de yapabilirsiniz.

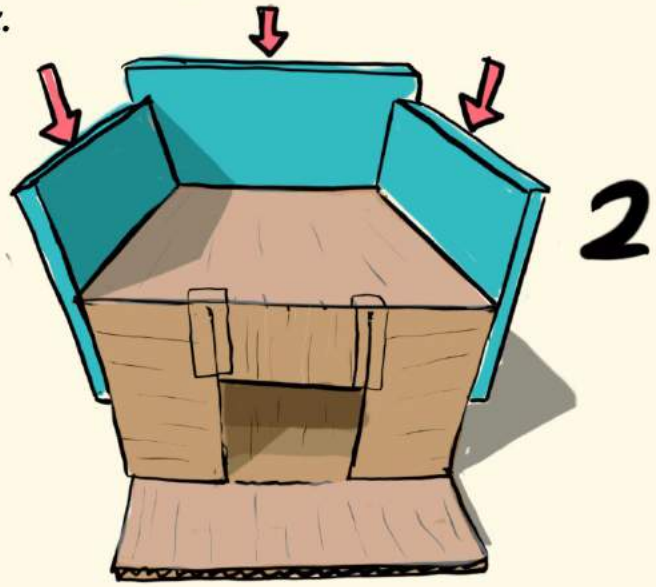

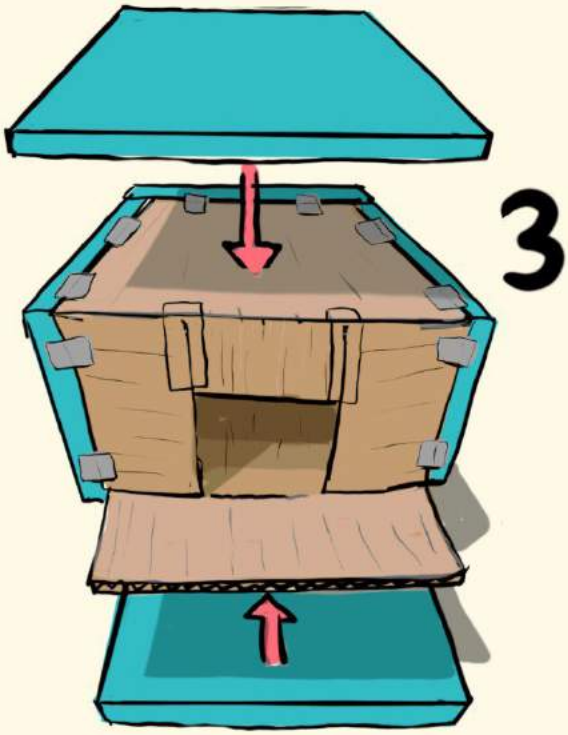

Malzemeler:

1. Kedinin sığabileceği büyüklükte karton koli. (Marketlerden bulabilirsiniz)
2. Koliyi kaplamaya yetecek kadar strafor. (İnşaatlarda yalıtım malzemesi olarak kullanılır. Nalburdan kolaylıkla bulabilirsiniz)
3. Alüminyum Bant. (Nalburdan bulabilirsiniz)
4. Maket Bıçağı (Oldukça tehlikelidir. Bu nedenle mutlaka bir yetişkinden yardım isteyin.)

Not: Straforları kaplarken kutunun boyutlarından biraz daha uzun kesmeniz gerekecek. Çizimlere dikkatle bakarsanız nasıl kesmeniz gerektiğini görebilirsiniz. Kolay Gelsin!

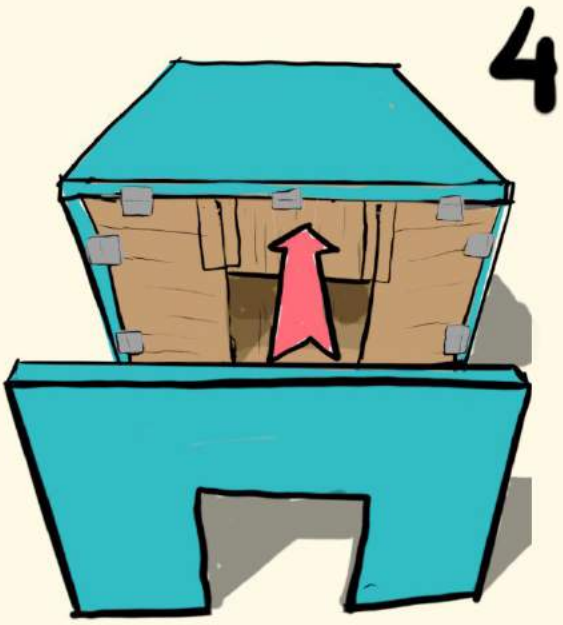

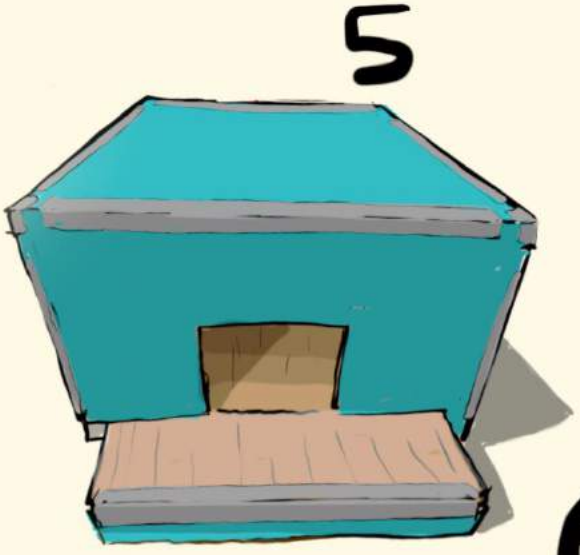

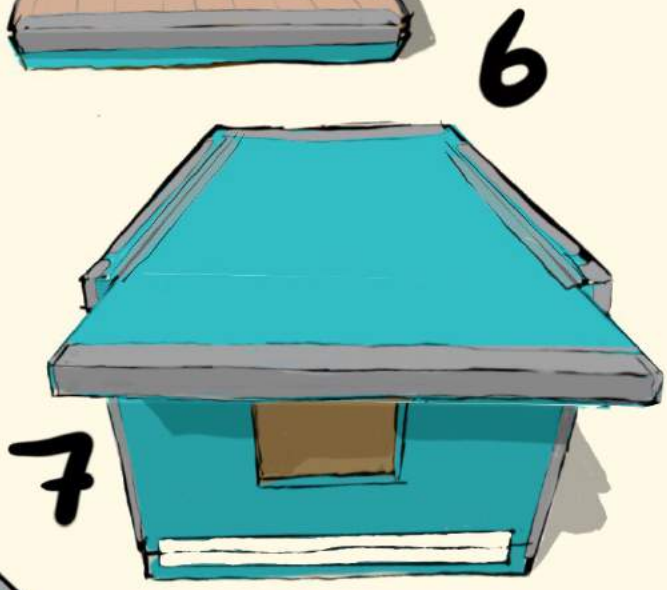

1. Kutuyu yan yatıralım.
2. Kapaklardan üçünü bantlayıp, dördüncüyü açık bırakalım. (Burası evimizin kapısı olacak) İki kenarını ve arkasını strafor ile kaplayıp bantlayalım.

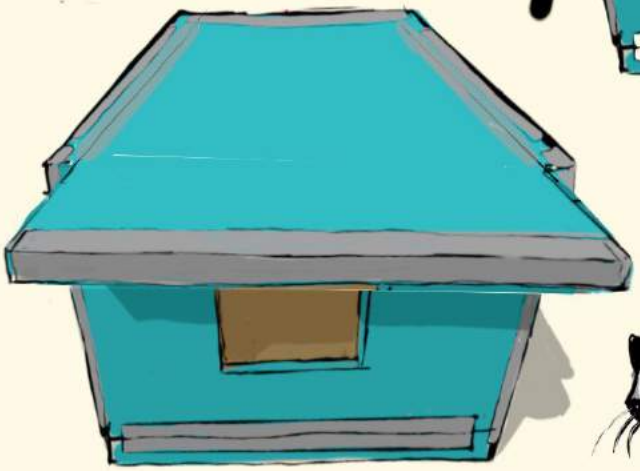

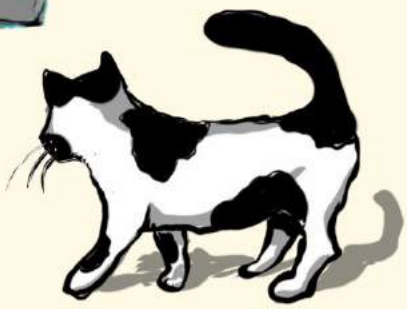

3. Sonra altını ve üstünü bantlayalım.
4. Son olarak ön kısım için kestiğimiz strafora kapı için pencere açıp yapıştıralım.
5. Her birleşim noktasını alüminyum bantla güzelce yapıştıralım.
6. Ters çevirelim.
7. İşte tamam! Evet sevgili küçük mimarlar; Şimdi sıra evimizi ev sahibinin beğenisine sunmakta!

AYŞE MUĞLA'DA

Ayşe ve Mehmet Aileleriyle Birlikte Yürüyerek, Knidos'a Gidiyorlardı.

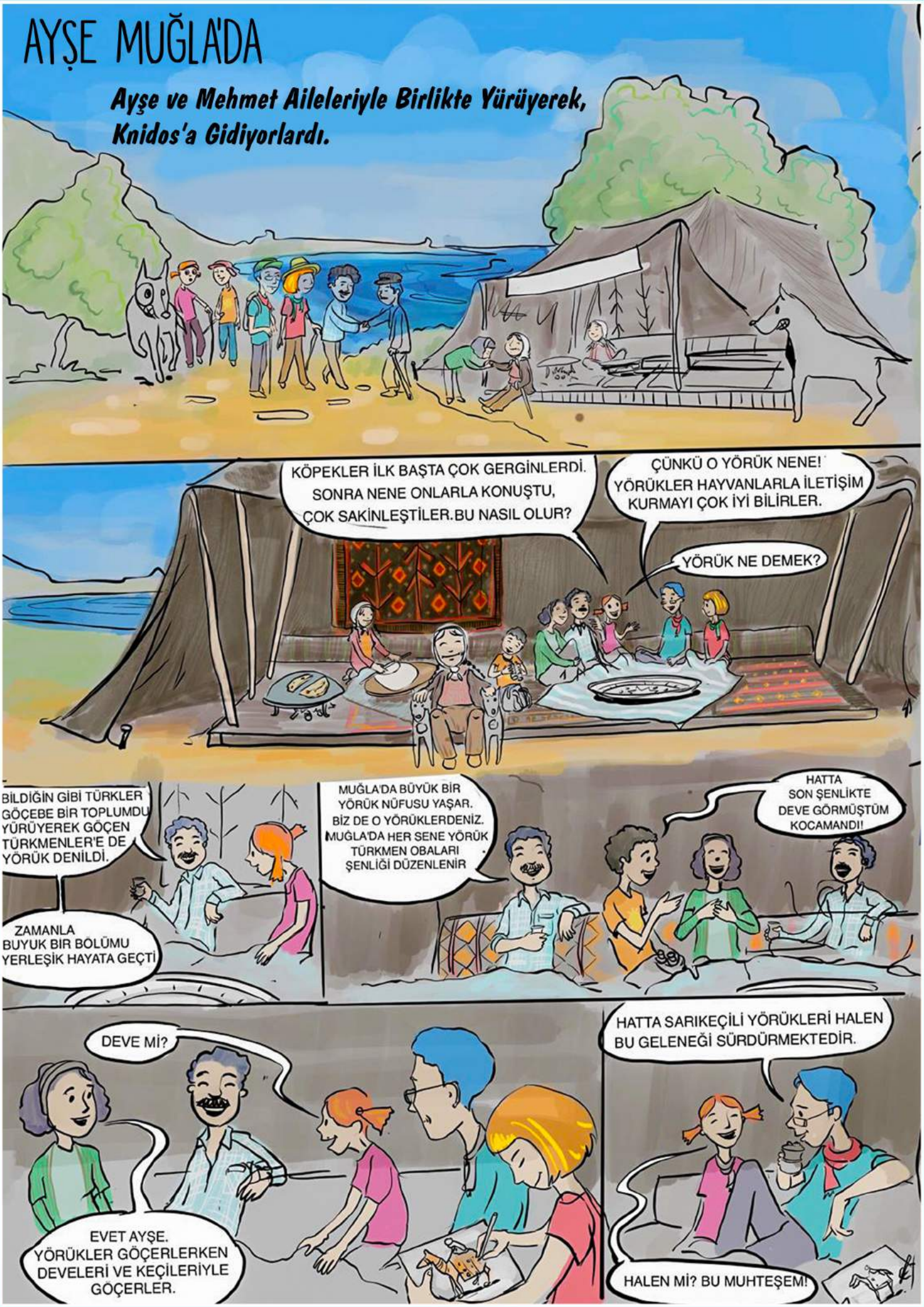

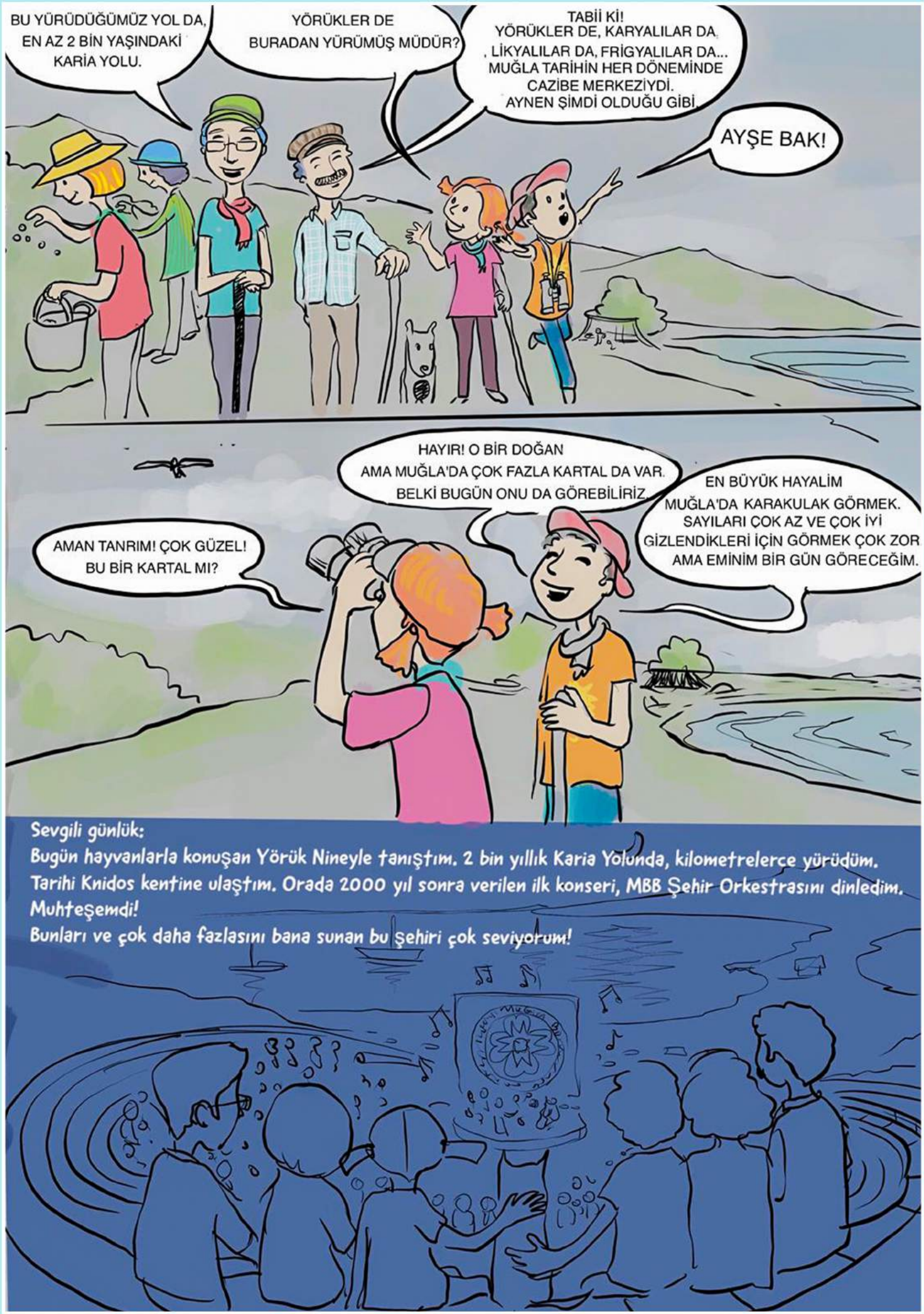
BU YÜRÜDÜĞÜMÜZ YOL DA, EN AZ 2 BİN YAŞINDAKİ KARİA YOLU.
YÖRÜKLER DE BURADAN YÜRÜMÜŞ MÜDÜR?
TABİİ Kİ! YÖRÜKLER DE, KARYALILAR DA, , LİKYALILAR DA, FRİGYALILAR DA... MUĞLA TARİHİN HER DÖNEMİNDE CAZİBE MERKEZİYDİ. AYNEN ŞİMDİ OLDUĞU GİBİ.
AYŞE BAK!
HAYIR! O BİR DOĞAN AMA MUĞLA'DA ÇOK FAZLA KARTAL DA VAR. BELKİ BUGÜN ONU DA GÖREBİLİRİZ.
EN BÜYÜK HAYALİM MUĞLA'DA KARAKULAK GÖRMEK. SAYILARI ÇOK AZ VE ÇOK İYİ GİZLENDİKLERİ İÇİN GÖRMEK ÇOK ZOR AMA EMİNİM BİR GÜN GÖRECEĞİM.
AMAN TANRIM! ÇOK GÜZEL! BU BİR KARTAL MI?
Sevgili günlük:
Bugün hayvanlarla konuşan Yörük Nineyle tanıştım. 2 bin yıllık Karia Yolunda, kilometrelerce yürüdüm. Tarihi Knidos kentine ulaştım. Orada 2000 yıl sonra verilen ilk konseri, MBB Şehir Orkestrasını dinledim. Muhteşemdi!
Bunları ve çok daha fazlasını bana sunan bu şehiri çok seviyorum!

Pandalar

Hakkında İlginç Bilgiler

- *Pandalar günlük besin ihtiyaçlarının yüzde 99'ını bambudan karşılarlar.*
- *Dünya'daki her panda Çin'e aittir. Çin pandaları diğer ülkelere kiralar.*
- *Pandalar günde 40 defaya kadar dışkı çıkartabilirler.*
- *Panda araştırmacıları araştırmalarını yaparken panda kostümü giyerler.*
- *Vahşi doğada bir pandanın ömrü yaklaşık 20 yıldır, hayvanat bahçesinde ise 35 yaşına kadar yaşayabilirler.*
- *Dişi pandalar yılda sadece 3 gün üreme için uygundurlar.*
- *Bir panda gününün yaklaşık yüzde 55'ini bambu toplama ve yeme için harcar.*

- *Pandalar, Dünya üzerinde 2-3 milyon yıldır yaşamaktadırlar.*
- *Dünya'nın herhangi bir yerine bir panda doğduğunda gen havuzunu geniş tutmaya yardımcı olması için Çin'e gönderilir.*
- *Bir panda kürkü yasadışı şekilde 60 bin ila 100 bin dolar arasında satılmaktadır.*
- *Pandalar ısırma kuvveti en yüksek memeliler arasındadır.*
- *Pandalar vücut yapısı olarak ayıları andırsalar da en çok rakunlara benzerlik gösterirler.*
- *Pandaların ana besin kaynağı olan bambular besin değeri açısından fakir olduğundan pandalar günde yaklaşık 20 kilogram bambu yerler.*
- *Pandalar doğduklarında sadece 140 gram ağırlığındadırlar ve kördürler. Büyüklükleri annelerinin yaklaşık 900 de biridir.*
- *Pandalar iyi bir tırmanıcıdır.*
- *Avrupalılar pandanın varlığından 1869 yılında haberdar olmuşlardır*

satın alma, sahiplen!

Merhaba arkadaşlar,
Bu sayımızda sizinle üzücü bir durumu, daha sonra da onun basit ama çok etkili çözümünü paylaşacağız. Üzücü bir durumu paylaşmak hoşumuza gitmiyor ama maalesef bu bir gerçek. Ve bunu durdurmak için yapabileceklerimiz var.

Hayvan bakımevleri ne yazık ki büyük heveslerle oldukça yüksek fiyatlara satın alınan, daha sonra sokağa terk edilen birçok kedi ve köpek dostlarımızla dolu. Eğer köpekleri ve kedileri biraz olsun tanıyorsanız, eminiz ki terk edilmenin onlar için ne kadar üzücü olduğunu biliyorsunuzdur.

Evinizde bir evcil hayvan beslemeye karar verdiğiniz zaman, alacağınız hayvanın nelere ihtiyaç duyacağını ve sizin bu ihtiyaçları ne kadar karşılayabileceğinizi öğrenmeniz gerekiyor. Evinize almak istediğiniz evcil hayvanın kedi, köpek, kuş, hiç fark etmez, duyguları olduğunu, incinebileceklerini unutmamalısınız.

Beraber yaşayacağınız bu güzel canlılar, çok büyük ihtimalle sizin en iyi dostunuz olacaklar.

Almak istediğiniz evcil hayvanı satın almak yerine hayvan bakımevlerinden sahiplenebilirsiniz. Böylece hem daha önce terk edilmiş bir hayvanı mutlu etmiş olursunuz hem de başka arkadaşlarınıza örnek olabilirsiniz.

Bakımevimizde yüzlerce sevimli dostumuz yeni ailesini, belki de sizi bekliyor!

Ve sahiplenmeden önce lütfen bu yazıyı hatırlayın. Bir köpeğin dilinden yazılmış bu yazı oldukça duygusal ve bir o kadar da yararlı.

Bir Köpeğin Sahibinden 10 Ricası

1-Benim hayatım 10-15 yıl sürer. Senden ayrılığım bana acı verir. Beni almadan önce bunu düşün.

2- Bana, senin benden istediklerini anlayacağım bir süre ver.

3- Benim içimde sevgi duygusu uyandır ben bununla yaşarım.

4- Bana hiç bir zaman uzun süreli darılma ve cezalandırmak için bir yere kapatma. Senin hayatında iş, eğlence ve arkadaşların var. Benim hayatımda ise sadece sen varsın.

5- Arada sırada benimle konuş. Sözlerini anlamasam bile bana yönelttiğin sesini anlarım.

6- Bana daima nasıl davranılması gerektiğini bil. Ben hiç bir zaman unutmam.

7- Beni dövmeden önce aslında dişlerimle kemiklerini un ufak edebileceğimi, ancak asla böyle bir yola başvurmayacağımı düşün.

8- Beni "isteksiz, tembel ve inatçı" diye azarlamadan önce düşün: Belki yediğim yemek dokunmuştur, belki güneşin altında uzun zaman kalmışımdır veya halim kalmamıştır.

9- Yaşlandığımda benimle ilgilen, bir gün sen de yaşlanacaksın.

10- Her zor anımda yanımda ol, "benim içim kaldırmaz" veya "ben görmeden ölsün" deme, çünkü benim için her şey seninle birlikte daha kolay.

Belediye Veteriner Hekimleri ile söyleşi

Veteriner hekim olmak için ne tür eğitimlerden geçmek gerekir?

Lise eğitimi bittikten sonra üniversitelerde veteriner Fakültesinde en az 5 yıl kadar eğitim görüp başarıyla tamamlamak ve gerekli staj eğitimlerini bitirmiş olmak gerekir.

Belediyenin sokak hayvanları için düşünceleri ve planları nelerdir?

Onları kısırlaştırarak kontrolsüzce üremelerini olabildiğince engellemek, sahipsiz, hastalıklı, ve yaralı hayvanları iyileştirerek sahiplenilene kadar sağlıklı bir şekilde bakımını yapmak, yaşlı ise sağlıklı bir ortamda yaşamlarına destek olmak, hayatını sokakta devam ettirebilecek olanları işlemleri bittikten sonra alındığı ortama güvenli bir şekilde bırakmak.

Belediye bakımevinin verdiği hizmetler nelerdir?

Belediyemiz bakımevimizde sahipsiz hayvanlara hizmet vermektedir. Sahipli hayvanlar için acil bir durum olmadıkça bir müdahale yapılmamaktadır. Barınağımızda sahipsiz hayvanların traşı, anti-paraziter uygulamaları, eğer yavru ise bazı aşıları, yetişkin köpeklerin kısırlaştırılması, yaralı ve hasta hayvanların ise tedavileri yapılmaktadır. Ekiplerimiz ihbar ile ulaştırılmış, kaza geçirmiş veya sahipsiz bir sokak hayvanını, bakımevine ait araç ile bakımevimize getirir ve görevli veteriner hekimimiz gerekli müdahaleyi yapar.

Bakımevimizde aynı zamanda sahipsiz ve bakıma muhtaç anneli-annesiz yavrular ile yaşlı kedi ve köpeklerin bakım ve beslemeleri yapılmaktadır.

Bu hizmetlere ulaşmak için neler yapmalıyız?

Sokak hayvanları ve sorunları ile ilgili olarak yapılacak çalışmalarda vatandaşlarımız ve gönüllülerimiz ile yapacağımız işbirliği başarımızı artıracağı için işbirliğini çok önemsiyoruz. Etrafınızda gördüğünüz kısırlaşmamış, hasta, yaşlı ve bakıma muhtaç hayvanları bize bildirip hayvan bakımevine getirilmelerini sağlayarak onlara ve böylece bize de yardımcı olabilirsiniz. Bunun dışında; canlı sahibi olmak sorumluluk istemektedir. Sokakta beslediğimiz canlılara kılçıklı ve baharatlı veya bozulmuş gıdalar vermezsek onların hasta olmasının önüne geçmiş oluruz. Parklarda kedi köpek bakım-barınma noktaları bulunmaktadır. O alanları korumanın ve temiz tutmanın kentimizde yaşayan her bireyin görevi olduğunu unutmamalıyız. Sokak hayvanları ve bakımevimiz hakkında öğrendiklerinizi paylaşmak da hayvanlar için yapabileceklerinizi arasındadır.

Hayvan sahiplenirken dikkat edilmesi gereken durumlar nelerdir?

Canlı sahibi olmak sorumluluk istemektedir. Bakamayacağımız canlıları sahiplenip sonra umarsızca sokağa atmak yanlış bir davranıştır. Evcil hayvan sahiplenilmesi konusunda ısrarcı davranılmaması gerekir. Sahiplenilecek hayvanın canlı olduğu, istek ve gereksinimleri olacağı, ilgi ve sevgi görmek istediği, kendine özgü davranışları olacağı unutulmamalıdır. Hayvan sahiplenmeden önce tüm aile bireylerinin istekli olması, hangi hayvanın bakılacağına karar verilmesi, sahiplenilecek hayvanın bakım ve beslenmesi ile ilgili bilgi edinilmesi önemlidir.

Sokak hayvanlarını beslerken nelere dikkat etmeliyiz?

Onlara sindiremeyecekleri veya tüketirlerse zarar verecek olan şeyleri vermemeliyiz. Çok baharatlı ürünler, çok yağlı ve kokuşmuş ürünler, ince kıyım kemikler ve kılçıklı yemekler, içinde ne olduğunu bilmediğiniz ilaçlar sokak hayvanlarına verilmemelidir. Özelikle yaz aylarında su ihtiyacı önemlidir ve hayvanlar için tasarlanmış kaplara su takviyesi yaparak onlara yardımcı olabilirsiniz. Önemli bir diğer konu da su kaplarına konan suların günlük değişimini yapmaktır. Aksi takdirde sivrisinek üremesine neden olabiliriz. Hayvanları sulayalım ama sivrisinek üretmeyelim. Hastalıklar sivrisineklerle de yayılabilirler.

Hangi Kedi Yaşındasın?

Beraber yaşadığımız hayvanların insan yaşında, ne kadar yaşlı olduğunu biliyor musunuz? Bir çok hayvan, insanlardan çok daha hızlı büyür ve yetişkin hale gelir.
2 yaşındaki bir kedi aslında sizden çok daha yaşlı olabilir. Kafanız mı karıştı? Aşağıdaki tablolar size çok yardımcı olacak. Bu bilgileri arkadaşlarınızla da paylaşmayı unutmayın. Eminim onlar da çok şaşıracak.

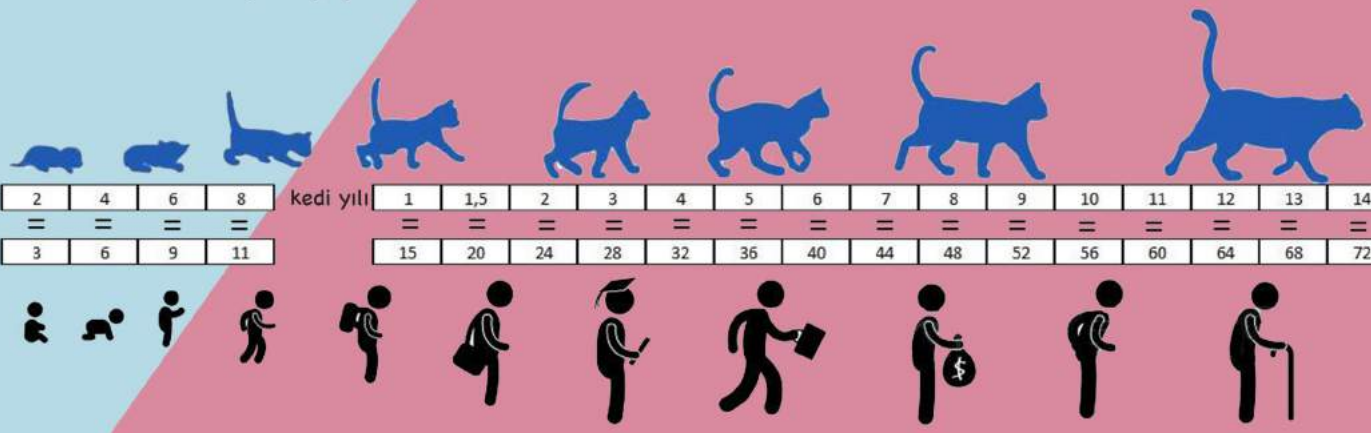

kedi ayı	2	4	6	8
	=	=	=	=
insan yaşı	3	6	9	11

kedi yılı	1	1,5	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=
insan yaşı	15	20	24	28	32	36	40	44	48	52	56	60	64	68	72

BOB

"Hey, Bob, Bob!"

Bedenimizin ve organlarımızın değerini biliyor, onlara iyi bakmaya çalışıyoruz. Ne de olsa onlardan birine birşey olduğunda hastaneye gitmemiz gerekiyor ve evet biliyorum, bu her zaman harika bir deneyim değil.

"Hey, Bob, uyansana!"

Organlarımızdan biri çalışmayı tamamen bıraktığında bir organ nakli yapılması gerekebilir. Yani ölmeden önce organlarını bağışlamaya karar vermiş bir yardım severin organları size nakledilir. Herkes bu fikirden hoşlanmayabilir. Organlarını öldükten sonra bile saklamak isteyen pek çok insan var. Bu yüzden eğer bir organa ihtiyacınız olursa, onu bulmanız çok zor olabilir.

"Uyandım, hazırlanıyorum!"
"Acele et, annen çoktan uyanmış!"

"Bob, annen seni gördüğüne çok mutlu olacak!"

Eğer kalbimiz iyi çalışmıyor ve görevini yapamıyorsa ve doktorlar kalbimizin iyileşme ihtimali olmadığına karar verdiyse, bir kalp nakline ihtiyacımız olabilir. İşte o zaman ölmeden önce organlarini bağışlayan birisinin kalbini bizim vücudumuza yerleştirirler. Biz de hayatımıza olduğu yerden devam edebilme şansına sahip oluruz. Kalbini bağışlayan bu insanlara **donör** *denir.*

"Peki annem konuşabiliyor mu? Ameliyat nasıl geçmiş? Umarım canı yanmamıştır."
"Merak etme Bob, ameliyat için anneni bir kaç saatliğine uyuttular. Yani hiç canı yanmadı! Ameliyatı hissetmedi bile."

Bob'un annesi kalp yetmezliği yaşadığı için bugün ona kalp nakli yapıldı. Bizim dünyamızda bir organ gerektiğinde onu bulmak çok zor ama Bob'un annesi için kalp bulmak çok kolay oldu. Çünkü Bob'un dünyasında herkes donör ve bu bir kural değil. Herkes birbirine yardım etmek için donör olmaya karar vermiş. Bu arada söylemeyi unutmuş olabilirim, Bob başka bir dünyada yaşıyor.

"Peki, öyleyse annem hemen hastaneden çıkabilir mi?
"Bir süre kalması gerekebilir ama buradan çıktığında yorulmadan işleyen bir kalbe sahip olacak."
"Bu harika!"

florence Nightingale

Bir zamanlar İtalya'da tatil yapan İngiliz bir çiftin bebeği oldu. Kızlarına doğduğu güzel şehrin ismini vermeye karar verip adını Florence koydular. Florence seyahat etmeyi, matematiği, bilimi ve bilgi toplamayı severdi. Ne zaman yeni bir yere gitse orada kaç kişinin yaşadığını, kaç hastanenin olduğunu ve şehrin ne kadar büyük olduğunu not ederdi. Sayıları severdi.

Florence hemşirelik eğitimi aldı. O kadar başarılı oldu ki hükümet onu yaralı askerler için ayrılan bir hastaneyi yönetmek üzere Türkiye'ye yolladı.

Florence hastaneye gider gitmez bulabildiği her türlü veriyi toplamaya ve incelemeye başladı. Askerlerin çoğunun yaraları yüzünden değil, hastanede kaptıkları enfeksiyonlar ve hastalıklar nedeniyle öldüğünü keşfetti.

"Bir hastanede yapılması gereken ilk iş hastaya zarar vermemektir" dedi Hastanede çalışan herkesin sık sık ellerini yıkayıp herşeyi temiz tutuğundan emin oldu. Geceleri dolaşırken bir lamba taşır, hastalarla konuşur onlara umut verirdi.

Onun sayesinde pek çok asker sağ salim evine döndü. Florence "Lambalı kadın" olarak tanındı. "Florence Nightingale Hastanesi" olarak halen İstanbul'da bir hastanede adı yaşatılıyor.

"Türk Dili, Türk ulusunun yüreğidir, beynidir."

Ms. Atatürk

DEYİMLERİ YANLIŞ YA DA YANLIŞ YERDE KULLANMAYINIZ

- Acele edip, elimi ayağımı bir pabuca sokuyorsun. YANLIŞ
  (Deyim yanlış kullanılmış.)
- Acele edip iki ayağımı bir pabuca sokuyorsun. DOĞRU

- Karnesindeki zayıfları görünce etekleri zil çaldı. YANLIŞ
  (Deyim doğru ama yanlış cümlede kullanılmış.)
- Karnesindeki zayıfları görünce etekleri tutuştu. DOĞRU

TAMLAMALARI YANLIŞ YA DA EKSİK KULLANMAYINIZ

- Toplumsal ve çevre sorunlarını yeniden tartıştık. YANLIŞ
- Toplumsal sorunları ve çevre sorunlarını tartıştık. DOĞRU
- Türkçemize değer verip, gelişmesi için çaba göstermeliyiz. YANLIŞ
- Türkçemize değer verip, Türkçemizin gelişmesi için çaba göstermeliyiz. DOĞRU

VİRGÜLÜN KULLANILMASI YA DA YANLIŞ YERDE KULLANILMASI ANLAMI DEĞİŞTİREBİLİR

- Yaşlı ağaca dayanmış uyumaya çalışıyordu. YANLIŞ
- Yaşlı, ağaca dayanmış uyumaya çalışıyordu. DOĞRU
- Yaşlı ağaca, dayanmış uyumaya çalışıyordu. DOĞRU

EKSİK YÜKLEM ANLATILMAK İSTENİLENİ ZORLAŞTIRABİLİR

- O bana dert, ben ona mutluluk verdim. (Yüklem eksik)
- O bana dert verdi, ben ona mutluluk verdim. DOĞRU
- Ben atamı, sen ustanı unutma. (Yüklem eksik)
- Ben atamı unutmayayım, sen ustanı unutma. DOĞRU
- Ben bir ağaç olsam sen bana toprak. (Yüklem eksik)
- Ben bir ağaç olsam sen bana toprak olsan. DOĞRU

ETMEK,OLMAK,KILMAK,EYLEMEK,DİLEMEK gibi EYLEMLERİ (FİİLLERİ) GEREKSİZ KULLANMAYINIZ:

- "Dün, bütün borçlarımı hesap ettim." YANLIŞ
- "Dün, bütün borçlarımı hesapladım. DOĞRU
- "Ayşe hasta olmadan doktora gitmez." YANLIŞ
- "Ayşe hastalanmadan doktora gitmez." DOĞRU
- "Kapalı alanlarda sigara içmeyi yasak ettiler." YANLIŞ
- "Kapalı alanlarda sigara içmeyi yasakladılar." DOĞRU

Ayhan İÇÖZ

Yaşam Onlarla Daha Güzel

Satın Almayalım Sahiplenelim

HedefimizBir
Muğla1Bir

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
2014